

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 20CoE/31/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2209213467
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Bundzel
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2209213467.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Bundzela a sudcov JUDr. Róberta Foltána a Mgr. Moniky Kadlicovej, vo veci exekúcie oprávneného: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Advocate s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141 proti povinnej: R. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX H. Z., vedenej pred súdnym exekútorom: JUDr. Rudolf Krutý, PhD., so sídlom Záhradnícka 60, Bratislava, o vymoženie 575,65 Eur s príslušenstvom a trov exekúcie, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 7Er/859/2009-53 z 25. októbra 2013 v spojení s dopĺňacím uznesením č. k. 7Er/859/2009-104 z 10. júna 2020 a o návrhoch oprávneného na prerušenie konania, t a k t o

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v časti vyhlásenia exekúcie za neprípustnú a v časti zastavenia exekúcie p o t v r d z u j e .

II. Odvolací súd návrh oprávneného na prerušenie konania z a m i e t a .

III. Povinnej nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Dunajská Streda (ďalej len „súd prvej inštancie“) prvým výrokom vyhlásil exekúciu za neprípustnú a druhým výrokom exekúciu zastavil.

2. Rozhodnutie odôvodnil použitím ustanovení § 41 ods. 2 písm. d), § 57 ods. ods. 1 písm. g), ods. 2, § 58 ods. 1 z. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení účinnom do 31.3.2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“ alebo „EP“), § 45 ods. 1, 2 z. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej tiež „ZORK“), § 2 písm. a) a písm. b), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, ods. 2 písm. h) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. < o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1 až 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), ako i ustanoveniami smernice Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

3. Vecne súd prvej inštancie argumentoval tým, že exekučným titulom v predmetnej veci je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., sp. zn. SR 05387/09 zo dňa 10.06.2009. Vymáhaný nárok vznikol zo zmluvy o úvere č. 2520046, uzatvorenej medzi účastníkmi dňa 30.06.2008, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli všeobecné podmienky poskytnutia úveru, obsahujúce v bode 17 rozhodcovskú doložku. Právny vzťah medzi účastníkmi úverovej zmluvy posúdil súd prvej inštancie ako spotrebiteľský, preto z úradnej povinnosti skúmal prijateľnosť zmluvnej podmienky, rozhodcovskej doložky, ktorá mala založiť legitimitu pre predložený exekučný titul. Zistil, že predmetná rozhodcovská doložka nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná, spotrebiteľ totiž mohol len zmluvu ako celok odmietnuť, alebo sa podrobiť všetkým všeobecným obchodným podmienkam, a teda

aj rozhodcovskému konaniu. Zároveň núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu, preto ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom, preto je ako taká v zmysle § 53 ods. 4 OZ neplatná. Rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý bol predložený ako exekučný titul, je preto právne neúčinný, nulitný, nespôsobilý vyvolať právne následky, nakoľko bol vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Vzhľadom na uvedené vyhlásil súd exekúciu za neprípustnú a podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku ju zastavil.

4. Opravným uznesením sp. zn. 7Er/859/2009-104 zo dňa 10.06.2020 exekučný súd doplnil uznesenie sp. zn. 7Er/859/2009-53 zo dňa 25.10.2013 o výrok, ktorým rozhodol o trovách exekúcie takto: „Súd o trovách exekúcie rozhodne samostatným uznesením.“

5. Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie. V odvolaní žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alebo aby odvolací súd konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c) zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) prerušil a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní EÚ predložil nasledovné prejudiciálne otázky: 1. Má sa ustanovenie písm. q) ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že za každých okolností zakazuje rozhodovať spory v rámci spotrebiteľských zmlúv na základe rozhodcovskej doložky prostredníctvom rozhodcovských súdov? 2. V prípade zápornej odpovede Súdnemu dvoru na prvú otázku, je možné ustanovenie písm. q) ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že mu neodporuje uzatvorenie takej rozhodcovskej doložky, ktorá ustanovuje, že „všetky spory vzniknuté zo zmluvy (vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie) budú riešené a) pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý vykonáva svoju činnosť na základe zákona a voči jeho rozhodnutiu možno podať žalobu o zrušenie všeobecnému súdu podľa zákona, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, alebo b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde s tým, že ak ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku rozhodcovskej doložky, čo však neplatí, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu? 3. Je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv a EÚ také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujú vnútroštátne procesné a aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/ EHS zabráni vymožitelnosti reálnej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi?“

6. Dôvodil tým, že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (§ 205 ods. 2 písm. b/ OSP), že súd svojím postupom odňal účastníkom možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a) OSP v spojení s § 237 písm. f) OSP), že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 205 ods. 2 písm. a) OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. e/ OSP), že svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom, že súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ OSP).

7. Odvolateľ namietal, že exekučný súd oprávnenému odňal možnosť konať pred súdom (teda poukázal aj na ustanovenia § 205 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/ OSP), pretože neumožnil účastníkom exekučného konania viesť kontradiktórne konanie. Oprávnený nemal možnosť predniesť svoju argumentáciu a vyjadriť sa k argumentácii povinného s cieľom ovplyvniť súdne rozhodnutie. V prípade ak súd aplikoval smernicu Rady 93/13/EHS, musela táto aplikácia zodpovedať interpretácii uskutočnenej Súdnym dvorom EÚ, kedy poukázal na nález Ústavného súdu SR II. ÚS 140/2010, ako aj na rozsudok z 21.2.2013 sp. zn. C-472/11 Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Csipai, Viktória Csipau. V jeho zmysle musia byť záruky kontradiktórnosti uplatňované tak základnom ako aj v exekučnom konaní. V danom prípade však exekučný súd nezohľadnil pri aplikácii smernice 93/13/ EHS svoju povinnosť upozorniť účastníkov exekučného konania na neprijateľnú podmienku a dať im možnosť sa k nej vyjadriť, rovnako dať možnosť oprávnenému vyjadriť sa k prípadnému stanovisku povinného. Exekučný súd sa mal obrátiť na Súdny dvor EÚ vo veci výkladu čl. 3 ods. 1 smernice 93/13/ EHS, či rozhodcovská doložka, podľa ktorej spotrebiteľ musí riešiť spory s dodávateľom, ak tak navrhne dodávateľ, v rozhodcovskom konaní, je podľa § 53 ods. 1, ods. 4 písm. r) OZ neprijateľnou podmienkou, pretože vzhľadom na judikatúru Spolkového súdneho dvora v Nemecku a Ústavného súdu Českej

republiky, by nemohol dodržať jednu z podmienok acte clair, že výklad a správna aplikácia čl. 3 ods. 1 smernice 93/13/EHS musia byť úplne zjavné. V tomto smere poukázal na rozsudky Spolkového súdneho dvora z 13.1.2005, III ZR 265/3 a zo dňa 19.5.2011, III ZR 16/11 a rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky: uznesenie z 11.10.2012, sp. zn. IV. ÚS 1281/12; uznesenie z 5.10.2011, sp. zn. II. ÚS 3057/10; a dôvodil, že súdy týchto členských krajín EÚ pristupujú k výkladu článku 3 ods. 1 smernice zásadne odlišne, ako pristupuje k tejto problematike exekučný súd. V zmysle nemeckej a českej jurisprudencie pritom samotné podriadenie sa rozhodcovskému súdu na základe rozhodcovskej doložky nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Ak súd nehodlá akceptovať túto argumentáciu, oprávnený navrhuje, aby konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku prerušil a Súdnemu dvoru EÚ na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ predložil prejudiciálne otázky v znení ako je uvedené vyššie v ods. 3 tohto odôvodnenia. Oprávnený v odvolaní poukazoval na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoE/44/2012 zo dňa 24.5.2012, v ktorom sa uvádza, že exekučné konanie nemožno zastaviť z dôvodu, že došlo k uzatvoreniu neplatnej rozhodcovskej doložky. Ak exekučný súd už vydal poverenie exekútorovi na vykonanie exekúcie, nie je možné, aby v následných fázach exekúcie posudzoval neplatnosť rozhodcovskej zmluvy a na takéto posúdenie viazal jej zastavenie. Zastavenie exekúcie z takéhoto dôvodu je nezákonné. Exekučný súd nemôže vylúčiť aplikáciu dotknutej podmienky, ak spotrebiteľ potom, čo je súdom upozornený, nemá zámer dovoliť sa takéhoto vylúčenia. V danom prípade však súd vôbec nekládol spotrebiteľovi otázku, či zamýšľa uplatniť neprijateľnosť podmienky, napriek tomu ju aplikoval, čím porušil záväznú interpretáciu súdneho dvora EÚ a smernicu Rady 93/13/EHS. Vnútroštátny súd musí informovať spotrebiteľa a požiadať ho o uplatnenie neprijateľnosti- ide totiž o všeobecné kritérium výkladu neprijateľnej podmienky určené Súdnym dvorom EÚ. Ak súd nehodlá akceptovať túto argumentáciu, oprávnený navrhuje, aby konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku prerušil a Súdnemu dvoru EÚ na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ predložil prejudiciálnu otázku v znení: „Má sa tvrdenie o tom, že sa od vnútroštátneho súdu nevyžaduje vylúčenie možnosti aplikovateľnosti niektorej neprijateľnej podmienky po tom, čo spotrebiteľ nedal najavo, že zamýšľa uplatniť jej neprijateľnosť, vykladať tak, že takáto podmienka sa aplikuje len vtedy, ak spotrebiteľ výslovne odporoval jej neaplikácii, alebo aj tak, že takáto podmienka sa aplikuje aj vtedy, ak spotrebiteľ neoznámil súdu, že zamýšľa uplatniť jej neprijateľnosť po tom, čo mu súd oznámil, že posúdil podmienku ako možne neprijateľnú?“ Ďalej oprávnený v odvolaní poukazoval na uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.11.2012, sp. zn. 18CoE/641/2011. Oprávnený ďalej uviedol, že súd porušil zákonné pravidlo podľa § 58 ods. 2 EP, čím porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu a na spravodlivý súdny proces, čím odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. Predovšetkým súd nevytýčil vo veci ústne pojednávanie, aj keď tak bol podľa zákona povinný urobiť. Podľa oprávneného súd prekročil svoju právomoc, keď sa na základe ustanovenia § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní zaoberal komplexným skúmaním exekučného titulu napriek tomu, že ako exekučný súd nemá legitimitu opätovne rozhodovať vo veci, pričom výsledkom jeho postupu, je úplná nemožnosť vykonať právo pre veriteľa. Navyše exekučný súd takto postupoval potom, čo už raz súlad exekučného titulu so zákonom podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku preskúmaval. Exekučný súd je v prieskume rozhodnutia rozhodcovského súdu limitovaný ustanovením § 40 a § 43 Zákona o rozhodcovskom konaní. Všeobecný súd sa môže zaoberať meritorným rozhodovaním o veci, na ktorý by bol príslušný rozhodcovský súd len vtedy, ak dôjde k splneniu formálnych a materiálnych podmienok ustanovenia § 40 Zákona o rozhodcovskom konaní a nemôže rozširovať svoje rozhodovacie oprávnenia smerujúce k zamedzeniu účinkov rozhodcovského rozsudku v exekučnom konaní. Extenzívna interpretácia ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, tak ako ju v danej veci uskutočnil exekučný súd, je v rozpore s ústavným právom veriteľa na súdnu ochranu a právom na spravodlivý súdny proces, ako aj v rozpore so zásadou legality, princípom ochrany legitímneho očakávania a princípom právnej istoty. Ustanovenie § 41 Zákona o rozhodcovskom konaní upravuje lehotu, v ktorej účastník konania môže podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku, čím sa má zabezpečiť právna istota, že po uplynutí lehoty sa nebude zasahovať do práv a povinností založených rozhodnutiami rozhodcovských súdov. Exekučný súd nemôže kedykoľvek bez časového obmedzenia vstupovať do právnych vzťahov založených rozhodcovským rozsudkom, pretože je to v rozpore s princípom právnej istoty a ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok, ktorý tvorí neodmysliteľnú súčasť princípov právneho štátu zaručených čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Márnym uplynutím lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku je rozhodnutie rozhodcovského súdu právoplatné. Ustanovenie § 7 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku vylučuje právomoc všeobecného súdu, ak právomoc na prejednanie a rozhodovanie sporu prislúcha inému orgánu. Ak teda dlžník, nepodal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku, nie je možné zvrátiť rozhodnutie rozhodcovského súdu v konaní pred exekučným súdom. Právoplatný rozsudok

rozhodcovského súdu má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu a exekučný súd je ním viazaný. Ani v rámci posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku rozhodcovského súdu. Oprávnený preto žiadal, aby odvolací súd podľa § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku prerušil konanie a podal Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na konanie o súlade ustanovenia § 44 ods. 2 veta prvá a druhá Exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy SR, nakoľko opakované uskutočnenie revízieho postupu podľa ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, bez akejkoľvek časovej limitácie, je podľa neho v rozpore s princípom právnej istoty a princípom ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok. Rozhodnutie súdu je nesprávne tiež preto, lebo v danom prípade nebol podaný návrh na začatie konania, hoci bol potrebný. Exekučný súd totiž aplikoval ustanovenie § 45 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní tak, akoby upravovalo konanie bez návrhu vždy vtedy, ak súd zistí v rozsudku rozhodcovského súdu nedostatky v zmysle ustanovenia § 45 ods. 1 písm. b) alebo c) Zákona o rozhodcovskom konaní. Exekučný súd môže pristúpiť k zastaveniu exekučného konania na podklade rozhodnutia rozhodcovského súdu len na návrh účastníka konania, pričom je limitovaný ustanovením § 40 a nasl. Zákona o rozhodcovskom konaní a musí rozlíšiť svoju právomoc od právomoci všeobecného súdu konajúceho o zrušení rozsudku rozhodcovského súdu. Porušil princíp legality, pretože nebol oprávnený začať konanie z úradnej moci, porušil rovnosť účastníkov konania, právo na spravodlivý súdny proces a dvojinštančnosť súdneho konania. Zaobchádzal odlišne s povinným na jednej strane a s oprávneným na strane druhej, v rozpore s čl. 12 ods. 2 Ústavy SR a čl. 14 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Odlišné zaobchádzanie s oprávneným nemožno ospravedlniť jeho postavením ako obchodnej spoločnosti podnikajúcej v oblasti poskytovania krátkodobých úverov. Postupom exekučného súdu bola porušená zásada rovnosti zbraní, zásada kontradiktórneho súdneho konania a právo na rozhodovanie podľa relevantnej právnej normy v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Exekučný súd neaplikoval na zistený skutkový stav relevantnú právnu normu - ustanovenie § 40 a § 43 Zákona o rozhodcovskom konaní a aplikované právne normy - ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní, interpretoval ústavne nesúladným spôsobom. Oprávnený nebol informovaný, že nemal možnosť reagovať na tvrdenia, argumenty a dôkazy, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie exekučného súdu. Rozhodnutím exekučného súdu ďalej bola porušená zásada dvojinštančnosti konania, pretože v konaní podľa § 40 a nasl. Zákona o rozhodcovskom konaní, je proti rozhodnutiu všeobecného súdu o zrušení rozhodcovského rozsudku prípustné odvolanie. Exekučný súd tiež nedostatočne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal náležité dokazovanie pre záver, že rozhodcovské konanie je pre povinného - spotrebiteľa značne nevýhodné, resp. že doložka o riešení veci pred rozhodcovským súdom spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože revízna právomoc exekučného súdu je obmedzená ustanovením § 35 Zákona o rozhodcovskom konaní, podľa ktorého doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať má pre účastníkov rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok. Exekučný súd nebol oprávnený skúmať, či je rozhodcovská doložka v súlade s dobrými mravmi, ale len to, či plnenie priznané rozhodcovským rozsudkom je v súlade s dobrými mravmi. Záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky je nesprávny Dojednaná rozhodcovská doložka nestanovuje (ako predpokladá § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka), že spory s dodávateľom budú riešené výlučne v rozhodcovskom konaní, pretože účastníci majú možnosť voľby, či sa obrátia na rozhodcovský alebo riadny súd. Skutočnosť, že v prejednávanej veci si povinnosť nesplnil spotrebiteľ, ale žalobcom bol dodávateľ, nemôže byť na ťarchu osoby, ktorá vo vzťahu nie je spotrebiteľom. Nejde ani o neprijateľnú podmienku podľa všeobecného ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože konanie rozhodcovského súdu nie je pre spotrebiteľa nevýhodné, nespôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Prvoinštančný súd nesprávne posúdil zmluvu o úvere ako zmluvu podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Oprávnený totiž poskytuje klientom peňažné prostriedky na základe zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a účastníci si aj v bode 19. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru dohodli, že podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka sa všetky právne vzťahy medzi nimi budú spravovať Obchodným zákonníkom. Medzi podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa Obchodného zákonníka nepatrí ročná percentuálna miera nákladov. Vzhľadom na charakter podnikateľskej činnosti oprávneného, nie je možné, aby poskytoval úvery na základe zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko činnosť oprávneného nepatrí do pôsobnosti tohto zákona. Súd prvého stupňa mal ďalej v zmysle odvolania oprávneného vo svojom rozhodnutí nesprávne posúdiť neprimeranosť úrokov z omeškania, poplatku za poskytnutie úveru a poplatku za zaslanie upomienok. Dôvodil, že exekučný súd nie je oprávnený vykonať prieskum rozhodcovského konania podľa ustanovenia § 45 ods. 1 písm. a) ZORK,

teda podľa dôvodov uvedených v osobitnom predpise, ktorým v zmysle poznámky pod čiarou č. 17 je § 268 Občianskeho súdneho poriadku, § 57 Exekučného poriadku. Poukazoval na to, že ustanovenia § 57 ods. 1 písm. g), resp. ustanovenia § 57 ods. 2 alebo § 58 ods. 1 Exekučného poriadku a ustanovenia § 45 ods. 2 ZORK si vzájomne odporujú, v zmysle zásady *lex posterior derogat legi priori*. Keďže neskoršou právnou úpravou sú ustanovenia ZORK, majú sa aplikovať tie, exekúciu teda nemožno zastaviť podľa § 57 Exekučného poriadku. K podanému návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku uviedol, že právny základ danej veci a jeho interpretácia Súdnym dvorom EÚ a všeobecným súdom má viacero nejasností. Dôvodil, že podľa jeho názoru smernica Rady 93/13/EHS nebráni riešeniu sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní. Poukazoval na to, že slovenské znenie smernice Rady 93/13/EHS je v ustanovení písm. q) ods. 1 jej prílohy nesprávne v časti „najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou.“ Kým podľa slovenskej verzie smernice sa zdá, ako keby sa atribút neupravenosti právnymi predpismi vzťahoval k sporom, podľa ostatných jazykových verzií, sa atribút neupravenosti právnymi predpismi týka rozhodcovského konania. To znamená, že spotrebiteľská zmluva nesmie od spotrebiteľa vyžadovať, aby spory riešil výlučne akýmsi osobitným typom arbitráže, ktorá nie je upravená právnymi predpismi a kde rozhodcovia pravdepodobne nie sú povinní aplikovať príslušné hmotné právo. To však nie je prípad rozhodcovského konania podľa zákona č. 244/2002 Z. z., ktoré je upravené právnymi predpismi a rozhoduje sa v ňom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Pokiaľ je výklad ustanovenia práva Únie v jednotlivých jazykových verziách odlišný, musí byť toto ustanovenie vykladané podľa všeobecného významu a cieľa právnej úpravy, ktorej je súčasťou. Prvoinštančný súd sa nijako nevyporiadal s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/ EHS a nijako nezodôvodnil, prečo považuje rozhodcovskú doložku za neprijateľnú podmienku v zmluve o úvere. Preto je potrebné požiadať o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ Súdny dvor EÚ. Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru EÚ podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ, platí pre taký vnútroštátny súd, ktorý je súdom poslednej inštancie v konkrétnom spore alebo v inej právnej veci, t. j. súdom proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať žiaden opravný prostriedok. Zásadne však platí, že prejudiciálnu otázku môže podať ktorýkoľvek súdny orgán členského štátu v ktoromkoľvek štádiu konania, ktoré pred ním prebieha a bez ohľadu na povahu súdneho rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Súdnemu dvoru EÚ by mala byť daná možnosť posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov zo spotrebiteľských zmlúv, aby účastníci konania boli zbavení právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únieového práva a následnej aplikácii vnútroštátnymi súdmi SR. Oprávnený trval na legitimitu predloženého exekučného titulu a žiadal, aby na základe uvedených argumentov odvolací súd konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku prerušil a Súdnemu dvoru EÚ na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ predložil vyššie uvedené prejudiciálne otázky.

8. Povinná odvolací návrh nepodala, k odvolaniu oprávneného sa písomne nevyjadrila.

9. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „CSP“), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (OSP). Odvolací súd prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP. Keďže ale odvolanie bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho podania bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania odvolania, teda podľa príslušných ustanovení OSP. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov CSP o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán odvolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo, za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (čl. 2 ods. 1 a 2 CSP), ako aj potreba ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (čl. 3 ods. 1 CSP).

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 v čase podania účinného zák. č. 99/1963 Z. z. Občianskeho súdneho poriadku - ďalej OSP, aktuálne § 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou - účastníkom (§ 37 ods. 1 EP v znení účinnom do 31.3.2017), v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 OSP, akt. § 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 57 ods. 1 písm. g/ EP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP, akt. § 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a/, b/, d/, f/ OSP, ktoré má ekvivalent v § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v

mediach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na príp. vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže uznesenie súdu prvej inštancie je v napadnutých výrokoch vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 CSP

11. Odvolací súd v prvom rade skúmal, či súd bol oprávnený zaoberať sa neprijateľnosťou zmluvnej podmienky - rozhodcovskej doložky, keďže vo veci už vydal poverenie.

12. V zmysle § 44 ods. 2 EP súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

13. V zmysle § 44 ods. 1 ZORK, tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov. Takýmto predpisom je Exekučný poriadok.

14. V zmysle § 35 ZORK doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu.

15. V zmysle § 45 ods. 1 písm. c) ZORK súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví, ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo odporuje dobrým mravom. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia súd výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie zastaví aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa ods. 1 písm. b) alebo c). V zmysle ods. 3 tohto ustanovenia proti rozhodnutiu súdu podľa ods. 1 a 2 je prípustný opravný prostriedok.

16. Účinky právoplatného rozsudku v občianskom súdnom konaní nie sú upravené. Teória však rozoznáva dvojaké účinky právoplatnosti tzv. formálne a materiálne. Formálna právoplatnosť rozhodnutia vyjadruje, že rozhodnutie už nie je preskúmateľné riadnymi opravnými prostriedkami, teda že riadne opravné prostriedky už nemajú odkladný (suspenzívny účinok). Materiálna právoplatnosť rozhodnutia vyjadruje, že medzi účastníkmi, sa nastolil kvalitatívne nový právny vzťah v podobe judikovaného nároku, o ktorom nemožno znovu konať a ktorý je záväzný pre účastníkov a voči všetkým orgánom.

17. Kým formálna právoplatnosť je vždy bezvýnimočná, teda rozhodnutie buď je alebo nie je napadnuteľné riadnymi opravnými prostriedkami, materiálne právoplatnosť sa vyznačuje omnoho väčšou flexibilitou. V právnom poriadku tak existujú rozhodnutia, ktoré síce sú v zásade materiálne právoplatné, ale pre určité okruhy právnych vzťahov sa na ne hľadí akoby materiálne právoplatné neboli. Napríklad v § 7 Trestného poriadku, v § 21 ods. 2 Zákona o rodine alebo v § 193 CSP. Uvedené normy svedčia o tom, že materiálne právoplatnosť rozhodnutí nie je bezvýnimočná, ale z vážnych dôvodov existujú z nej výnimky. Určenie týchto dôvodov a rozsahu, v akom sa na účinky materiálnej právoplatnosti nemá prihliadať, patrí zákonu, teda zákonodarcovi a súdu nepatrí skúmať vhodnosť či nevhodnosť zákonodarcom zvoleného riešenia pokiaľ nie je v rozpore s Ústavou SR, ústavnými zákonmi alebo medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené v súlade so zákonom (čl. 125 ods. 1 písm. a/ a čl. 144 ods. 1 Ústavy SR).

18. Osobitnú výnimku účinkov materiálnej právoplatnosti možno vyvodiť teleologickou redukciou ustanovenia § 226 až 230 CSP vo vzťahu k mimoriadnym opravným prostriedkom. Zákon totiž výslovne nerieši viazanosť súdu rozhodujúceho o mimoriadnom opravnom prostriedku proti právoplatnému rozhodnutiu týmto právoplatným rozhodnutím. Ak by sa však ustanovenia § 226 až 230 CSP v týchto

prípadoch aplikovalo doslovne, potom by bolo prakticky vylúčené akékoľvek preskúmanie právoplatných rozhodnutí mimoriadnymi opravnými prostriedkami. Takýto výklad by priamo znemožnil uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov a tým by vylúčil použitie ustanovení o dovolaní alebo o obnove konania v občianskom súdnom konaní. Takéto dôsledky by ale viedli k zjavnej absurdite.

19. Vzhľadom na už cit. ustanovenie § 35 ZORK sa vyššie uvedený výklad v plnom rozsahu vzťahuje aj na rozhodcovský rozsudok, ktorý nadobudol účinky právoplatného rozsudku súdu. I z účinkov materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku tak existujú výnimky, rovnako ako z účinkov materiálnej právoplatnosti súdnych rozhodnutí. Typickým prejavom takejto výnimky je ustanovenie § 40 ZORK o žalobe na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Pokiaľ by totiž bolo ustanovenie § 35 ZORK vykladané doslovne, potom by súd v konaní o tejto žalobe nemohol rozhodcovský rozsudok vôbec preskúmať, pretože by ním bol v zmysle § 35 ZORK v spojení s § 226 až 230 CSP viazaný. Takýto výklad by však bol zjavne proti zreteľne vyjadrenej vôli zákonodarcu, ktorý v § 40 ZORK zakotvil oprávnenie súdu takýto rozhodcovský rozsudok preskúmať v uvedenom rozsahu. Z uvedeného dôvodu je preto potrebné i ustanovenie § 35 ZORK v spojení s § 226 až 230 CSP redukovať tak, že účinkami materiálnej právoplatnosti doručeného rozhodcovského rozsudku nie je viazaný súd, ktorý tento rozhodcovský rozsudok preskúma na základe žaloby podľa § 40 ZORK.

20. Vo vyššie uvedenom zmysle treba vykladať aj ustanovenie § 45 ZORK. Toto ustanovenie v sebe zakotvuje osobitný prieskumný inštitút - prieskumnú právomoc exekučného súdu. V zmysle vyššie uvedených výkladov účinkov materiálnej právoplatnosti by však toto ustanovenie úplne stratilo svoj význam, ktorý mu dal zákonodarca zreteľným vyjadrením v jeho texte a to umožniť exekučnému súdu odmietnuť exekučnú právnu ochranu nároku priznanému rozhodcovským rozsudkom, ktorý vykazuje niektorú z väd uvedených v § 45 ZORK. Účinky materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku v zmysle § 35 ZORK je tak potrebné na účely § 45 ZORK vylúčiť vo vzťahu k exekučnému titulu. Exekučný súd je teda pri postupe podľa § 45 ZORK oprávnený hľadiť na rozhodcovský rozsudok tak, ako by materiálne právoplatný nebol - nie je ním teda viazaný v zmysle § 226 až 230 CSP a môže ho preskúmať z hľadísk vyjadrených v § 45 ZORK, aj čo do jeho materiálnej správnosti. Môže teda skúmať, či sú tu dôvody na zastavenie uvedené v § 57 Exekučného poriadku, či sú tu nedostatky uvedené v § 40 písm. a) alebo b) ZORK, alebo či rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo odporuje dobrým mravom. Ustanovenie § 45 ZORK potom treba považovať za to zákonné zmocnenie, ktoré umožňuje exekučnému súdu jeho skúmanie.

21. Toto skúmanie je exekučný súd oprávnený vykonávať tak, ako keby tu žiadny rozhodcovský rozsudok nebol teda tak, ako by to mohol urobiť súd, keby sám rozhodoval o týchto otázkach. Tomuto záveru napokon prisvedčuje i doslovné znenie ustanovenia § 35 ZORK, ktoré účinky rozhodcovského rozsudku obmedzuje len na účastníkov. Už z tejto formulácie je zrejmé, že nebolo zámerom zákonodarcu bezvýhradne viazať všetky štátne orgány účinkami rozhodcovského rozsudku, čo je pochopiteľné i vzhľadom na to, že rozhodcovský súd je súkromnoprávny orgán a rozhodcovské konanie je súkromnoprávnym konaním. Je preto nezlučiteľné s povahou právneho štátu, aby boli súkromnoprávne orgány mocensky postavené plnohodnotne na roveň orgánov disponujúcich verejnou mocou (v tomto smere odvolací súd poukazuje na argumenty v návrhu na zjednotenie výkladu adresovanému občianskoprávnemu kolégiu Najvyššieho súdu SR z januára 2009 č. 34842/2009-10). Zákonodarca vo vyššie citovanom ustanovení § 44 ods. 2 veta tretia Exekučného poriadku zvýraznil zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie keď uviedol, že ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne.

22. Podľa Zákona o rozhodcovskom konaní ak bolo zistené, že povinná bola zaviazaná k plneniu, ktoré je právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom, tak exekučný súd konanie zastaví a podľa Exekučného poriadku, ak súd zistí rozpor exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne a až následne konanie zastaví. Zákonná úprava teda dáva exekučnému súdu právo preveriť a vecne posúdiť rozhodcovský rozsudok aj z hľadiska, či plnenie uložené vo výrokovej časti rozsudku je dovolené a či zároveň nie je v rozpore s dobrými mravmi. Uvedené posudzuje exekučný súd ako predbežnú otázku už predtým ako vydá poverenie súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie. Neexistuje žiadny rozumný argument proti súdnemu prieskumu rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ZORK už v štádiu rozhodovania o žiadosti o udelenie poverenia.

Ak sú totiž v štádiu podania žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie splnené podmienky pre zastavenie exekúcie, tak potom by vystalo ako nelogické, aby exekučný súd napriek tomu vydal poverenie a až následne exekúciu zastavil. Rovnako nesprávnym by bol postup podľa ktorého by súd „vynechal“ rozhodnutie o žiadosti exekútora o udelenie poverenia a pristúpil priamo k zastaveniu exekučného konania podľa § 45 ZORK. Na druhej strane, aj po udelení poverenia exekútorovi na vykonanie exekúcie napriek existencii dôvodov na zastavenie exekučného konania, resp. na zamietnutie žiadosti o jej udelenie sa nezbavuje súd povinnosti zastaviť exekučné konanie aj v neskoršom štádiu konania. Súd totiž musí počas celej doby vykonávania exekúcie dbať na to, aby sa exekúcia vykonávala v súlade so zákonom.

23. Navyiac vyššie uvedený výklad príslušných ustanovení ZORK je i eurokonformný.

24. Podľa čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok“.

25. Európska komisia vo svojich pripomienkach uviedla, že „pokiaľ ide o zásadu efektivity, t.j. o požiadavku, aby vnútroštátne procesné predpisy neznemožnili alebo nesťažili nadmerne výkon práv uznaných právom Únie, zdá sa, že pokiaľ sa ustanovenia § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní uplatňuje aj na prípady, keď požadované plnenie je v rozpore s právom Únie, povinnosť vnútroštátneho súdu zastaviť exekučné konanie bez návrhu (ex offa) predstavuje dostatočné zabezpečenie uplatnenia tejto zásady“ (bod 33 pripomienok EK vo veci C-76/10).

26. Súdny dvor v uznesení vo veci C-76/10 (bod 51) uviedol, že z uvedeného predovšetkým vyplýva, že „ak vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozhodnutia, musí podľa vnútroštátnych procesných pravidiel aj bez návrhu preskúmať rozpor rozhodcovskej doložky s vnútroštátnymi predpismi v oblasti verejného poriadku, musí takisto preskúmať aj bez návrhu nekalú povahu tejto doložky v súvislosti s článkom 6 uvedenej smernice hneď po tom, ako je súd oboznámený s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel (pozri v tomto zmysle rozsudky Pannon GSM, už citovaný, bod 32, ako aj Asturcom Telecomunicaciones, už citovaný, bod 53)“.

27. Súdny dvor už v rade prípadov (napríklad vo veci C-240/98 až C-244/98 Océano Group Editorial a Salvat Editores, vo veci C-168/05 Mostaza Cláreo, vec C-243/08 Pannon GSM a vec C-40/08 Asturcom Telecomunicaciones), uzavrel, že systém ochrany zavedený smernicou 93/13/EHS vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Vzhľadom na predmetné nerovné postavenie jednej zo zmluvných strán, čl. 6 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ako to vyplýva z judikatúry, ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany, ktorú chce smernica č. 93/13/EHS dosiahnuť, Súdny dvor viackrát zdôraznil že tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom resp. dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym vonkajším zásahom. Vo svetle týchto zásad Súdny dvor stanovil, že vnútroštátny súd má posudzovať ex offa nekalú povahu zmluvnej podmienky. Smernica č. 93/13/EHS sa má teda vykladať v tom zmysle, že súd, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku je povinný aj bez návrhu posúdiť neprimeranosť sankcie obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej medzi poskytovateľom úveru a spotrebiteľom. Ak súd rozhodne, že sankcia predstavuje nekalú zmluvnú podmienku, je jeho povinnosťou zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol touto podmienkou viazaný.

28. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd uzatvára, že exekučný súd je oprávnený i povinný a to už v štádiu rozhodovania o žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ale i neskôr ex offa - z úradnej povinnosti skúmať, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje povinného na

plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom a zároveň i príp. rozpor rozhodcovskej doložky s vnútroštátnymi predpismi a nekalú povahu tejto doložky.

29. Bolo preto dôvodným pristúpiť k preskúmaniu týchto otázok, pričom súd prvej inštancie správne sústredil prvoradú pozornosť na preskúmanie rozhodcovskej doložky.

30. Z obsahu spisu bolo zistené, že oprávnený ako veriteľ a povinná ako dlžník uzavreli dňa 30.06.2008 zmluvu o úvere, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, obsahujúce v článku 18. rozhodcovskú doložku, podľa ktorej sa zmluvné strany dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie budú riešené a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom v Bratislave, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa Občianskeho súdneho poriadku. Zmluvné strany zároveň dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciu podmienku rozhodcovskej doložky. To neplatí, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd.

31. Slovenský právny poriadok upravoval postavenie a ochranu spotrebiteľa najskôr v zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol účinný v období od 31.12.1992 do 30.6.2007. Nadväzne dňa 1.7.2007 nadobudol účinnosť nový Zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z. z., ktorý v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy v § 3 ods. 3 zakotvil, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

32. S účinnosťou od 1.1.2008, teda v čase uzavretia predmetnej zmluvy, Občiansky zákonník v § 52 ods. 1 spotrebiteľskú zmluvu definuje ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľom podľa ods. 3 cit. ustanovenia je pritom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom podľa ods. 4 cit. ustanovenia je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

33. Keďže oprávnený je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, oprávnený pri uzatvorení predmetnej zmluvy vystupoval v pozícii dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 OZ. Pretože povinná pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, je potrebné ju v zmysle § 52 ods. 4 OZ považovať za spotrebiteľa. Zmluva o úvere je vzhľadom na svoju povahu a postavenie zmluvných strán pri uzatváraní a plnení zmluvy, zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 OZ, a to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka). Vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou sú v danom prípade ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah medzi účastníkmi posudzovať podľa citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka.

34. Predmetnú zmluvu nemožno posúdiť ako spotrebiteľský úver v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pretože nie sú naplnené zákonné znaky spotrebiteľského úveru vyplývajúce z citovaného ustanovenia § 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch. Dlžník totiž v predmetnej zmluve vyhlásil, že finančné prostriedky sú mu poskytnuté na výkon povolania, čo verifikoval aj svojim podpisom. Aj keď by nešlo o spotrebiteľský úver, ide o spotrebiteľský vzťah a to vzhľadom na zákonné kritériá obsiahnuté v § 52 ods. 1, 3 a 4 Občianskeho zákonníka, nakoľko *lex generalis* spotrebiteľa definuje odlišne od ustanovenia § 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd je toho názoru, že samotné zaškrtnutie políčka, že dlžníkovi sa poskytuje úver „na výkon povolania“ nezakladá obchodnoprávny vzťah, a to najmä vtedy, ak v zmluve vôbec nie je konkrétne uvedené, na aký účel sa má zmluva v rámci aktivít v povolaní použiť, čo je pri absolútne obchodných vzťahoch viac než neštandardné.

35. V prípade pochybnosti o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ - oprávnený). Pochybnosti musí odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie - aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Oprávnený v tomto smere nepredložil súdu žiadny dôkaz, nepreukázal účelové využitie poskytnutého úveru pre výkon podnikateľskej alebo inej obchodnej činnosti povinnej, pričom pokiaľ veriteľ viaže úver na určitý účel, reálne poskytnutie peňažných (úverových) prostriedkov zo zmluvy musí byť podmienené až preukázaním účelu zo strany dlžníka veriteľovi, teda oprávnený musí takýmto dokladom disponovať. Účelovosť poskytnutia úveru v danom prípade nebola preukázaná.

36. V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.2008 spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa („ďalej len neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia za individuálne dojednané zmluvné podmienky sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. V ods. 4 potom zákonodarcia demonštratívne vymenúva ustanovenia v spotrebiteľskej zmluve, ktoré sú neprijateľnými podmienkami. Výpočet táto novelizácia doplnila o písm. r) v zmysle ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Podľa ods. 5 tohto ustanovenia neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Podľa dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu cieľom úpravy je umožniť spotrebiteľovi rozhodnúť sa, kde uplatní svoje právo.

37. Podľa § 54 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (ods. 1). V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (ods. 2). Podľa ods. 5 neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

38. Nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán zo spotrebiteľskej zmluvy je neprijateľná. Neprijateľnou sa stáva vtedy, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany.

39. Článok 1 písm. q) prílohy Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá ako správne argumentuje odvolateľ priamo nezaväzuje, ale predstavuje interpretačné pravidlo, za neprijateľnú zmluvnú podmienku odporúča aj „zmluvnú podmienku neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom, alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane“. Smernica ako právny akt orgánov Európskej únie na rozdiel od Nariadenia pritom nemá priamu právnu záväznosť, ale všeobecne sa vyžaduje, aby výklad vnútroštátneho práva bol eurokonformný, teda aby vykladal vnútroštátne normy vo svetle európskych smerníc, a to i v tom období, keď ich zásady neboli ešte do vnútroštátnych noriem inkorporované.

40. Súdny dvor EÚ v rozsudku z 27.6.2000 vo veci navrhovateľa Océano Grupo Editorial SA nariadil, že národný súd je povinný počas použitia ustanovení národného práva, ktoré sú skoršieho alebo neskoršieho dátumu než uvedená smernica (93/13/EHS o neprimeraných nečestných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách) interpretovať ich pokiaľ je to možné vo svetle presného znenia a účelu smernice. Požiadavka o výklad v zhode so smernicou žiada národný súd zvlášť podporiť výklad, ktorý by na jeho vlastný návrh nepovolil jurisdikciu naň delegovanú na základe neprimeranej, nečestnej podmienky.

41. Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu zmluvných strán rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorú zmluvné strany takúto právomoc delegovali. Ako veľakrát i v tomto prípade je rozhodcovská zmluva vyjadrená iba v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými zmluvnými podmienkami v zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je ale význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v prípade sporu súkromná osoba rozhodne o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach zmluvných strán, s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardného textu tzv. formulárovej zmluvy, teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, bez vysvetlenia spotrebiteľovi podstatných rozdielov medzi konaním pred štátnym súdom a rozhodcovským súdom je dôvodné predpokladať, že spotrebiteľ ako slabšia strana sporu si svoj osud v tak závažnej veci akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces neuvedomuje. Predmetná rozhodcovská doložka, ktorá má založiť legitimitu pre exekučný titul znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ ešte predtým podal žalobu na rozhodcovskom súde. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami vo formulárovej zmluve ani nemal na výber. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým jej ustanoveniam, teda aj rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovská doložka dojednaná za týchto podmienok môže ľahko slúžiť na obchádzanie platnej právnej úpravy slúžiacej na ochranu spotrebiteľa. Dodávateľ, ktorý určuje, ktorý rozhodcovský súd bude rozhodovať o prípadných sporoch zo zmluvy, je pre vybraný rozhodcovský súd zdrojom príjmov, preto je namieste obava, do akej miery je rozhodcovské konanie u dodávateľom vybraného rozhodcovského súdu objektívne. Okrem toho táto doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu.

42. Kým smernica vychádza zo vzorového okruhu nekalých klauzúl, slovenský zákonodarca upravil režim súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách na základe indikatívneho výpočtu neprijateľných podmienok (viď slovo „najmä“ v 53 ods. 4 OZ). To znamená, že súdu nič nebráni judikovať neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve podľa tzv. generálnej klauzuly v § 53 ods. 1 OZ a teda nad rámec zoznamu podmienok uvedených v prílohe smernice alebo okruhu uvedeného v Občianskom zákonníku.

43. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) OZ v aktuálnom znení je potrebné vykladať tak, že rozhodcovskú doložku nie je možné akceptovať, ak by vyžadovala od spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r) OZ nie je o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale predovšetkým o dôsledkoch, ktoré zakladá a teda, či doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. O doložku, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide teda aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ako je tomu v danom prípade, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú doložku, možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia a to na vybraný rozhodcovský súd.

44. Odvolací súd nespochybňuje právne stanovisko, že zákon nevyklučuje, aby aj v spotrebiteľskej zmluve bola platne so spotrebiteľom dojednaná rozhodcovská doložka. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom vopred individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy vo všeobecných podmienkach ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť.

45. Rozhodcovská doložka nebola, napriek jej formulácii, skutočne alternatívnou. Veriteľ podaním návrhu v rozhodcovskom konaní uskutočnil výber predpokladaný v dojednanej zmluve. Po tomto výbere už povinná nemala faktickú možnosť podať návrh na začatie konania, resp. brániť sa pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý proces pred nezávislým a nestranným súdom.

46. V obdobnej veci ÚS SR v rozhodnutí IV.ÚS 55/2011 z 24.2.2011 zaujal stanovisko, že pokiaľ súd vyslovil názor, že rozhodcovská doložka, ktorá znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde, je

neprijateľná a prieči sa dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom, resp. že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. OZ za použitia ich výkladu v súlade so Smernicou Rady 93/13/EHS, tieto závery súdov nemožno považovať za svojvoľný výklad a aplikáciu príslušného ustanovenia ESP a k porušeniu základných práv sťažovateľa nedošlo.

47. Vo svetle vyššie uvedenej argumentácie, odvolací súd stotožniac sa so záverom súdu prvej inštancie je toho názoru, že zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dojednaná, v podobe rozhodcovskej doložky podľa ktorej prípadné budúce spory prejedná buď štátny alebo rozhodcovský súd, pričom výber je na žalobcovi, čím v prípade podania žaloby dodávateľom núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred rozhodcom/súdom vybraným dodávateľom a zbavuje ho možnosti riešiť spor pred štátnym súdom, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou, na ktorú musí súd v ktoromkoľvek štádiu konania, z úradnej povinnosti (ex offa) prihliadať, pričom musí zabezpečiť, aby spotrebiteľ takouto neprijateľnou podmienkou nebol viazaný.

48. Neprijateľnosť predmetnej zmluvnej podmienky odvolací súd vyslovil s použitím cit. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka za použitia jeho eurokonformného výkladu, s poukazom na vyššie uvedenú smernicu, závery Súdneho dvora EÚ i Ústavného súdu SR.

49. Keďže predmetná rozhodcovská doložka, s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007, resp. v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.2008, je neplatná a keďže potom medzi zmluvnými stranami nebola platne uzavretá rozhodcovská zmluva v zmysle § 3 a nasledujúcich zák. č. 244/2002 Z. z., nebola ani založená právomoc rozhodcovského súdu v danej veci konať a rozhodnúť. Rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý bol predložený ako exekučný titul je preto právne neúčinný nulitný, neschopný vyvolať právne následky - materiálne nevykonateľný. Exekučný titul je teda v rozpore so zákonom, v dôsledku čoho boli splnené podmienky § 44 ods. 2 Exekučného poriadku pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Rozhodcovský rozsudok bol totiž vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania, keďže absentuje platná rozhodcovská zmluva.

50. Obdobne NS SR v rozsudku 3Cdo 146/2011 uzavrel, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie za exekučný titul označil rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom, na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný.

51. Odvolací súd upriamuje pozornosť tiež na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21.03.2012, kde súd uzavrel, že oprávneniu súdom exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. s jej neplatnosťou nebránia ustanovenia Zákona o rozhodcovskom konaní, napr. § 21 ods. 2, § 40 ods. 1 písm. c). Tieto ustanovenia sa týkajú všeobecne účastníkov rozhodcovského konania, ktorými môžu byť aj iné subjekty než spotrebiteľ, pričom sa v nich premieta klasická rímska právna zásada „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria bdelym). Tento princíp ale v spotrebiteľských veciach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ nevyužije možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení Zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere je konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálne nevykonateľnosť exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa.

52. Vzhľadom na zásadu hospodárnosti civilného súdneho sporu, bolo potom už nadbytočným zaoberať sa ďalším obsahom zmluvy o úvere a prípadnou neprijateľnosťou ďalších zmluvných podmienok.

53. S poukazom na vyššie uvedené bolo dôvodným, aby súd prvej inštancie exekúciu s použitím § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.3.2017 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a ju zastavil. Odvolací súd preto uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a vo výroku o zastavení exekúcie ako vecne správne, s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

54. Odvolací súd pritom nepovažoval za potrebné exekučné konanie prerušiť z dôvodu, že by vyhovel návrhu oprávneného a požiadal Súdny dvor ES o rozhodnutie o predbežnej otázke výkladu primárneho a sekundárneho únieového práva tak, ako to požadoval odvolateľ.

55. Podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

56. Vychádzajúc z vyššie citovaného ustanovenia je súd ako autoritatívny orgán rozhodujúci spory a iné právne veci povinný obligatórne prerušiť súdne konanie, ak rozhodol o tom, že požiada podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní EÚ Súdny dvor Európskej únie o vydanie rozhodnutia o predbežnej (prejudiciálnej) otázke. Konanie o predbežnej otázke podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní EÚ (ďalej aj „ZFEÚ“) má povahu osobitného nespоровého a medzitymneho konania, v ktorom Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o výklade zakladajúcich zmlúv Únie, o platnosti a výklade aktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Európskej únie, o výklade štatútov orgánov zriadených aktom Rady ES. Konanie o predbežnej otázke pred Súdnym dvorom je inštitútom pôsobiacim v záujme integrácie a zachovania jednoty európskeho práva, pretože v tomto konaní Súdny dvor Európskej únie vydáva rozhodnutia o určitých čiastkových otázkach výkladu a platnosti komunitárneho práva, ktoré je potrebné pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu vo veci samej.

57. Povinnosť vnútroštátneho súdneho orgánu požiadať Súdny dvor o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke je zakotvená v druhej vete článku 267 ZFEÚ. Túto povinnosť však nemožno vykladať absolútne, t. j. že vnútroštátny orgán má vždy a za akýchkoľvek okolností povinnosť požiadať o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku totiž nevyplýva, že všeobecný súd musí na návrh účastníka prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru návrh na rozhodnutie o prejudiciálnej otázke o výklade právneho aktu Európskej únie a rovnako predpokladom takéhoto procesného postupu nie je len samotná skutočnosť, že sa v konkrétnej veci aplikuje ustanovenie zákona Slovenskej republiky, do ktorého boli transponované únieové právne normy, alebo ak sa aplikuje ustanovenie únieového právneho predpisu. Dotknutý súd má iba možnosť položiť Súdnemu dvoru otázku týkajúcu sa výkladu normy práva Únie (fakultatívne konanie o predbežnej otázke), ak to považuje a potrebné pre rozhodnutie sporu, o ktorom koná a to i bez ohľadu na to, či to účastníci konania vo veci samej navrhli alebo nie. Avšak súd proti rozhodnutiu ktorého už nie je možné podať opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je v zásade povinný položiť takúto otázku Súdnemu dvoru, ale s výnimkou prípadov, ak v danej oblasti už existuje judikatúra a prípadné nové okolnosti nevyvolávajú skutočné pochybnosti o možnosti uplatniť túto judikatúru (*acte éclairé*), alebo ak sa správny spôsob výkladu dotknutého práva javí byť úplne jednoznačným (*acte clairé*). Takisto aj súd proti rozhodnutiam ktorého je prípustný opravný prostriedok (aj mimoriadny) môže sám rozhodnúť o správnom výklade práva Únie a použiť ho na ním zistený skutkový stav, najmä ak usudzuje, že judikatúra Súdného dvora mu poskytuje dostatok informácií.

58. Ak však ide o otázku platnosti aktu Únie, vnútroštátny súd vždy musí položiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru, ak má pochybnosti o platnosti takéhoto aktu (obligatórne konanie o predbežnej otázke).

59. V zmysle záverov Európskeho súdneho dvora vo veci ESD-C-302/2004 Európsky súdny dvor nemá právomoc na zodpovedanie prejudiciálnej otázky vtedy, ak okolnosti skutkového stavu v merite veci predchádzajú vstupu k EÚ. Slovenská republika vstúpila do EÚ dňom 1.5.2004 a keďže k uzavretiu záväzkového vzťahu, z ktorého sa odvodzuje vymáhaný nárok, došlo po tomto dátume, z tohto hľadiska by bola daná právomoc ESD na zodpovedanie prejudiciálnej otázky v danej veci.

60. Predpokladom povinnosti začať konanie o predbežnej otázke týkajúcej sa výkladu komunitárneho práva je v zmysle ustálenej judikatúry Súdného dvora predovšetkým skutočnosť, či otázka komunitárneho práva týkajúca sa platnosti alebo výkladu únieového práva je pre riešenie daného prípadu

relevantná. Zmyslom riešenia predbežnej otázky nie je rozhodnúť konkrétny spor, ktorý je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny, ale zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva. Rozhodnutie o otázke hraníc aplikovateľnosti únieového práva (tiež o jeho výklade alebo o jeho platnosti), teda, musí mať bezprostredný súvis so sporom prejednávaným vnútroštátnym súdom v tom zmysle, že ho determinuje po stránke právnej. Zároveň prejudiciálna otázka nastolená Súdnemu dvoru EÚ nesmie byť zjavne neopodstatnená a irelevantná vo vzťahu k prebiehajúcemu konaniu, jej potenciálne zodpovedanie musí mať reálny dosah na prebiehajúci spor, a zároveň nesmie ísť o otázku akademickú v tom zmysle, že táto otázka nemá reálny základ v prejednávanom spore.

61. Prvou otázkou, ktorá mala byť Súdnemu dvoru EÚ predložená, je otázka, či sa má ustanovenie písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že za každých okolností zakazuje rozhodovať spory v rámci spotrebiteľských zmlúv na základe rozhodcovskej doložky prostredníctvom rozhodcovských súdov. Uvedenú otázku považuje odvolací súd za čisto akademickú, nemajúcu základ v prejednávanom spore, a teda nespôsobilú ovplyvniť jeho výsledok. Rozhodujúce súdy totiž nevyslovili právny názor o zákaze rozhodovať spory so spotrebiteľom v rozhodcovskom konaní en bloc, keď naopak bolo skúmané, či rozhodcovská doložka bola alebo nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná. Potom dospeli k záveru, že keďže rozhodcovská doložka nebola so spotrebiteľom dojednaná individuálne a núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, je neprijateľnou, spotrebiteľa nezaväzujúcou podmienkou. K rovnakému záveru dospel i odvolací súd, ktorý navyše už vyššie výslovne uviedol, že nespochybňuje názor odvolateľa o tom, že zákon nevylučuje, aby aj v spotrebiteľskej zmluve bola platne so spotrebiteľkou dojednaná rozhodcovská doložka, teda že rozhodovanie spotrebiteľských sporov v rozhodcovskom konaní nie je vylúčené. Uvedený názor je v súlade s konštantnou rozhodovacou praxou i Najvyššieho súdu SR (napr. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 1/2012 a pod.). Z uvedených dôvodov je teda prvú otázku formulovanú odvolateľom potrebné posúdiť ako akademickú, nemajúcu základ v prejednávanom spore.

62. Druhou otázkou sa odvolateľ snažil získať odpoveď, či je možné ustanovenie písm. q) ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že mu neodporuje uzatvorenie presne formulovanej alternatívnej - nevýhradnej rozhodcovskej doložky, ktorú využíva vo všeobecných zmluvných dojednaniach oprávnený. Uvedená otázka však nie je z hľadiska správnosti rozhodnutia a prijatého právneho názoru exekučného súdu zásadná a prejednávaný spor po stránke právnej nedeterminuje. Smernica Rady 93/13/EHS totiž v článku 3 uvádza, že zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé. Logickým a gramatickým výkladom citovaného ustanovenia potom možno dôjsť k záveru, že Smernica v jednotlivých bodoch svojej prílohy len demonštratívne vymenúva niektoré podmienky v spotrebiteľských zmluvách, ktoré je potrebné považovať za nekalé. Základné predpoklady pre posudzovanie zmluvných podmienok sú však upravené priamo v článku 3 tejto Smernice, ktorý bol transponovaný do právneho poriadku Slovenskej republiky novelou OZ zákonom č. 150/2004 Z. z. a nachádza svoje vyjadrenie v znení § 53 ods. 1 OZ. Z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ príslušný súd dospeje k záveru, že daná podmienka obsiahnutá v spotrebiteľskej zmluve nebola so spotrebiteľom dohodnutá individuálne a zároveň pôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa, bude ju považovať za neprijateľnú, a to bez ohľadu na to, či sa nachádza medzi výpočtom neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých v prílohe k tejto Smernici, resp. v exemplifikatívnom výpočte neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých v § 53 ods. 4 OZ. Preto aj v prípade, ak dojednanie rozhodcovskej doložky používanej oprávneným vo všeobecných podmienkach by nebolo neprijateľnou zmluvnou podmienkou priamo podľa písm. q) ods. 1 prílohy Smernice, nič to nemení na správnosti záveru exekučného súdu, že rozhodcovská doložka, ktorá nebola so spotrebiteľom individuálne dohodnutá, pôsobí značnú nerovnováhu v neprospech práv spotrebiteľa, a teda je neprijateľnou, spotrebiteľa nezaväzujúcou podmienkou tak, ako na to už odvolací súd poukázal vo vyšších častiach tohto rozhodnutia. Preto aj druhá otázka formulovaná odvolateľom nie je pre rozhodnutie prejednávaného sporu relevantnou, keď prejednávaný spor po stránke právnej nepredurčuje. Zmyslom riešenia predbežnej otázky totiž nie je rozhodnúť konkrétny spor, ktorý je vo výlučnej kompetencii vnútroštátneho súdu, ale zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, k čomu druhá otázka odvolateľa nesmeruje.

63. Treťou otázkou, ktorá mala byť podľa odvolateľa Súdnemu dvoru EÚ predložená, je otázka, či je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujúc vnútroštátne procesné a aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/EHS zabráni vymožitelnosti reálnej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi?

64. Súdny dvor EÚ už vo veci Elisa María Mostaza Claro proti Centro Móvil Milenium SL (C-168/05) a vo veci Océano Grupo Editorial a Salvat Editores (C-240/98 až C-244/98) uviedol, že systém ochrany zavedený Smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. Tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy. Možnosť súdu skúmať ex offo nekalú povahu zmluvnej podmienky predstavuje prostriedok vhodný zároveň na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 Smernice, teda zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou, a na prispievanie k splneniu cieľa stanoveného v jej článku 7, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok prispievajúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov. Ďalej uviedol, že povaha a význam verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana, ktorú Smernica zaisťuje spotrebiteľom, okrem toho odôvodňujú to, že vnútroštátny súd má posudzovať ex offo nekalú povahu zmluvnej podmienky, a tým vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom. Ešte ďalej išiel Súdny dvor EÚ v judikáte vo veci Pohotovosť (C-76/10), kde v súvislosti so skúmaním nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách rozhodol, že vnútroštátny súd má aj vo fáze výkonu rozhodnutia povinnosť (aj bez návrhu) posúdiť nekalú povahu podmienky obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej poskytovateľom úveru so spotrebiteľom. Je úlohou dotknutého vnútroštátneho súdu určiť, či sa má podmienka zmluvy o úvere považovať za nekalú v zmysle článkov 3 a 4 Smernice a v prípade kladnej odpovede je úlohou uvedeného súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, s cieľom zabezpečiť sa, že tento spotrebiteľ nie je viazaný touto podmienkou. Už z citovaných judikátov Súdneho dvora EÚ je zrejmé, že ustálená judikatúra Súdneho dvora EÚ pripúšťa aj vo fáze výkonu rozhodnutia posudzovať nekalosť podmienok v spotrebiteľských zmluvách s tým, že v prípade, ak posudzujúci súd dospeje k záveru o nekalosti takejto podmienky, je povinný vyvodiť z uvedeného posúdenia všetky relevantné dôsledky, ktoré z toho vyplývajú z vnútroštátneho práva. Uvedeným následkom v zmysle práva Slovenskej republiky je zamietnutie žiadosti o vydanie poverenia podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku alebo zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1, 2 Exekučného poriadku, obe spočívajúce v tom, že pohľadávku veriteľa voči spotrebiteľovi nie je možné v danom exekučnom konaní vymôcť.

65. Na základe uvedeného možno dôjsť k záveru, že nie je dôvod mať pochybnosti o tom, že vnútroštátny súd vo všeobecnosti (za predpokladu, že postupuje zákonným spôsobom) môže svojím rozhodnutím zabrániť vymožitelnosti pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi, a uvedené zabránenie potom nie je v rozpore s článkom 17 Charty základných práv EÚ o ochrane vlastníckeho práva a ani v rozpore s článkom 47 tejto Charty o práve na spravodlivý proces. Uvedené posúdenie bol odvolací súd spôsobilý uskutočniť sám, na základe už existujúcej konštantnej judikatúry Súdneho dvora EÚ, bez potreby predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru EÚ, keď toto jeho posúdenie a zhodnotenie neexistencie potreby zahájiť prejudiciálne konanie je plne v súlade s doktrínou acte éclairé ako aj s doktrínou acte clairé, ktoré stanovujú výnimky z povinnosti predkladania predbežných otázok Súdnemu dvoru EÚ.

66. Oprávnený tiež navrhol konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku prerušiť a Súdnemu dvoru EÚ na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ predložiť prejudiciálnu otázku, či sa „má tvrdenie o tom, že sa od vnútroštátneho súdu nevyžaduje vylúčenie možnosti aplikovateľnosti niektorej neprijateľnej podmienky po tom, čo spotrebiteľ nedal najavo, že zamýšľa uplatniť jej neprijateľnosť, vykladať tak, že takáto podmienka sa aplikuje len vtedy, ak spotrebiteľ výslovne odporoval jej neaplikácii, alebo aj tak, že takáto podmienka sa aplikuje aj vtedy, ak spotrebiteľ neoznámil súdu, že zamýšľa uplatniť jej neprijateľnosť po tom, čo mu súd oznámil, že posúdil podmienku ako možne neprijateľnú?“

67. Odvolací súd nepovažuje za potrebné predložiť takúto prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru EÚ, pretože vzhľadom na celú už vyššie uvedenú právnu argumentáciu má za to, že exekučný súd je oprávnený ex offo posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Navyše k naznačenej otázke sa už Súdny dvor EÚ vyjadril, a to dokonca vo veci týkajúcej sa

oprávneného. Súdny dvor EÚ dňa 16.11.2010 vo veci C-76/2010 Pohotovosť s.r.o. proti Iveta Korčkovská uzavrel, že Smernica Rady 93/13/EHS ukladá vnútroštátnemu súdu, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozhodnutia vydaného bez účasti spotrebiteľa, povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalú povahu sankcie obsiahnutej v zmluve o úvere so spotrebiteľom, ak tento súd má na tento účel k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave a podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže uvedený súd vykonať takéto posúdenie v rámci obdobných konaní na základe vnútroštátného práva. V predmetnej veci je nesporné, že rozhodcovské konanie prebehlo bez účasti dlžníka, preto v zmysle citovaného záveru Súdneho dvora EÚ exekučný súd bol oprávnený posudzovať aj bez návrhu nekalú povahu zmluvných podmienok obsiahnutých v zmluve o úvere. Navyše otázka, pre ktorú žiada oprávnený konanie prerušiť a predložiť ju Súdnemu dvoru EÚ je formulovaná všeobecne, bez vzťahu k prejednávanej veci a bez poukazu na konkrétne ustanovenie zmluvy, ktoré má byť predmetom výkladu Súdneho dvora EÚ.

68. Na základe uvedeného, nakoľko odvolací súd nedospel k záveru, že by v prejednanom prípade existovala potreba obrátiť sa s predbežnou otázkou výkladu únieového práva na Súdny dvor EÚ, návrh oprávneného na prerušenie konania zamietol.

69. Rovnako odvolací súd zamietol návrh oprávneného na prerušenie predmetného konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. b) OSP, aktuálne § 162 ods. 1 písm. b) CSP s tým, že by mal podať Ústavnému súdu SR návrh na konanie o súlade § 44 ods. 2 veta prvá a druhá Exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky a to pre rozpor s princípom právnej istoty a princípom ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok.

70. V zmysle § 44 ods. 2 veta prvá a druhá Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d).

71. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy SR Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

72. Citované ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zakladá zodpovednosť exekučného súdu za vykonanie poverenia na vykonanie exekúcie, pretože jeho vydanie musí byť výsledkom náležitého preskúmania jednak exekučného titulu, jednak žiadosti o vydanie poverenia a návrhu na vykonanie exekúcie a to z hľadiska ich súladu so zákonom - teda zákonmi všeobecne a to práve za účelom ochrany práv na exekúciu zúčastnených osôb a to zo strany nezávislého a nestranného súdu. V zverení takejto právomoci súdu odvolací súd nevidí žiaden rozpor alebo nesúlad § 44 ods. 2 veta prvá a druhá Exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy SR. Opätovné preskúmanie prípustnosti exekúcie, proti čomu odvolateľ namieta, pritom umožňuje nielen § 44 ods. 2, ale i ustanovenia § 57 ods. 1 písm. g) v spojení s § 58 ods. 1 Exekučného poriadku. Keďže odvolací súd nedospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis (v danom prípade konkrétne § 44 ods. 2 veta prvá a druhá Exekučného poriadku), ktorý sa týka danej veci, je v rozpore s Ústavou, neboli ani splnené podmienky, aby konanie podľa návrhu oprávneného v zmysle § 109 ods. 1 písm. b) OSP prerušil a postúpil Ústavnému súdu návrh na zaujatie stanoviska. Súd preto i tento návrh oprávneného na prerušenie daného konania zamietol.

73. V závere odvolací súd považuje za potrebné prisvedčiť argumentácii odvolateľa, že preskúmané rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo pre účastníkov po tom, ako súd už predtým vydal poverenie exekútorovi na vykonanie exekúcie prekvapivé a že nemali reálnu možnosť argumentovať vo vzťahu k tomuto pripravovanému rozhodnutiu súdu. Zásada kontradiktórnosti občianskeho súdneho procesu pritom vyžaduje, aby súd ktorý v rámci preskúmania ex offo konštatoval nekalú povahu zmluvnej podmienky, informoval účastníkov konania v spore a vyzval ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili spôsobom stanoveným v občianskom súdnom poriadku. Hoci ale súd prvej inštancie tieto práva účastníkov svojím postupom porušil, táto vada konania nemala napokon za následok nesprávne rozhodnutie veci (§ 212 ods. 3 OSP) a preto na ňu odvolací súd neprihliadol. Tým, že oprávnený podal vo veci rozsiahle odvolanie, v ktorom predostrel širokú argumentáciu, s ktorou sa odvolací súd vyššie vysporiadal, bolo napokon tomuto právu účastníka občianskeho súdneho konania urobené zadošť.

Navyše súd prvej inštancie závery obsiahnuté v preskúvanom uznesení vyvodil iba z tých listinných dôkazov, ktoré sú obsiahnuté v exekučnom spise a s ktorými mal oprávnený možnosť sa oboznámiť.

74. K odňatiu možnosti oprávneného konať pred exekučným súdom nedošlo ani tým, že exekučný súd nevytýčil vo veci pojednávanie, pretože v čase rozhodovania tohto súdu, mal exekučný súd len možnosť, nie povinnosť nariadiť pojednávanie, a to len vtedy, ak je to nevyhnutné pre objasnenie veci. Pokiaľ jediným dôkazom pre posúdenie spôsobilosti rozhodcovského rozsudku byť exekučným titulom z hľadiska platnosti či neplatnosti rozhodcovskej doložky bola listina obsahujúca túto doložku (úverová zmluva a jej všeobecné podmienky), nebolo potrebné na vykonanie tohto dôkazu nariadiť pojednávanie. Tento záver možno vyvodiť zo samotnej povahy exekučného konania, ktoré nie je v zásade konaním sporovým, a tiež zo skutočnosti, že posúdenie platnosti písomnej rozhodcovskej doložky bolo právnou otázkou. Nariadenie pojednávania len z dôvodu, aby mohol byť vykonaný dôkaz listinou jej prečítaním alebo oznámením obsahu by za týchto okolností, ako aj s prihliadnutím na možnosť odvolacieho konania, bolo zbytočné a odporovalo zásade hospodárnosti konania.

75. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje tiež na rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veciach ústavných sťažností oprávneného, sp. zn. III. ÚS 378/2013, sp. zn. III. ÚS 379/2013 a sp. zn. I. ÚS 533/2013, v ktorých Ústavný súd opakovane konštatoval, že "pre ústavnú udržateľnosť napadnutého postupu a uznesení postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku (v posudzovaných prípadoch v konaní na oboch stupňoch). Presadzovanie názoru, že na každom jednom stupni súdnictva musí byť uvedená zásada dodržaná bez výnimky, by podľa názoru ústavného súdu odvolaciemu súdu v zásade prisúdilo len funkciu akéhosi kasačného orgánu, bez reálnej možnosti konvalidovať prípadné procesné nedostatky vlastným postupom. Na základe uvedeného preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom krajského súdu a jeho uzneseniami bol v daných veciach princíp kontradiktórnosti súdneho konania, ktorý je obsahom práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty dodržaný, čím k porušeniu označených práv dôjsť nemohlo."

76. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnému povinnému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s ustanovenia § 396 ods. 1 CSP, použitých s odkazom na § 9a ods. 1 Exekučného poriadku), o ktorom nároku v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

77. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade úspešná povinná bola v odvolacom konaní pasívna, nevykonala žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnila, ani nevyčíslila a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

78. Odvolací súd s poukazom na uvedenú argumentáciu potom rozhodol tak, že povinnej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

79. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).